

ΕΚΘΕΣΗ vo. 12/07

Συνέδριο ΙΕΝΕ
«Ενέργεια & Ανάπτυξη στην Ανατολική
Μακεδονία και Θράκη»
28 Απριλίου 2007, Αλεξανδρούπολη

Ανασκόπηση και Συμπεράσματα Συνεδρίου

Μάιος 2007

Αλ. Σούτσου 3, 106 71 Αθήνα
Τηλ. 210-3628457, 3640278- Φαξ: 210-3646144
Web: www.iene.gr , E-mail:secretariat@iene.gr

Ανασκόπηση και Συμπεράσματα Συνεδρίου

I. Προοίμιο

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε στις 28 Απριλίου στην Αλεξανδρούπολη το 1^ο Συνέδριο του ΙΕΝΕ στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη με θέμα «*Ενέργεια & Ανάπτυξη στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη*». Το Συνέδριο οργανώθηκε από το ΙΕΝΕ σε συνεργασία με το Δήμο Αλεξανδρούπολης και υπό την αιγίδα της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Η πραγματοποίηση της εκδήλωσης κατέστη δυνατή χάρη στην ευγενική χορηγία της ΔΕΗ, της EGL Hellas A.E. και των Αιολικών Πάρκων Θράκης Α.Ε του ομίλου Κοπελούζου..

Το Συνέδριο, το οποίο παρακολούθησαν περισσότεροι από 100 σύνεδροι, ξεκίνησε με τα εισαγωγικά σχόλια του Προέδρου του ΙΕΝΕ κ. Κωστή Σταμπολή, ενώ στη συνέχεια ακολούθησε ο χαιρετισμός του Δημάρχου της Αλεξανδρούπολης κ. Γιώργου Αλεξανδρή και του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης κ. Μιχάλη Αγγελόπουλου.

II. Συνεδρίες

Στην δευτέρα συνεδρία, η οποία αναφερόταν στο «*Πετρέλαιο και Στερεά Καύσιμα*», ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσίασε η ομιλία της κας Τερέζας Φωκιανού, Γεωλόγου, Γενικού Γραμματέα και Προέδρου Επιτροπής Υδρογονανθράκων του ΙΕΝΕ, η οποία τόνισε τη σημασία την οποία θα εξακολουθούν να έχουν τα συμβατικά ορυκτά καύσιμα για την παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη, τουλάχιστον για μερικές ακόμη δεκαετίες, μέχρι όπου να ωριμάσει η τεχνολογία για την ευρεία εφαρμογή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Δεδομένου δε της σημαντικής ενεργειακής εξάρτησης τόσο της ΕΕ όσο και της Ελλάδας, ιδιαιτέρως ως κράτους- μέλους της από τα ενεργειακά αποθέματα τρίτων χωρών, κρίνεται απαραίτητη η περαιτέρω συστηματική έρευνα στο υπέδαφος της Ελληνικής επικράτειας για την αξιοποίηση και εκμετάλλευση πιθανών κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου. Ωστόσο, διαπιστώθηκε ότι η συνέχεια της έρευνας των ορυκτών ενεργειακών αποθεμάτων της Ελλάδας δυστυχώς συναντά πολλαπλά εμπόδια νομικής φύσεως η επίλυση των οποίων απαιτεί ισχυρή πολιτική βούληση.

Στη συνέχεια της **δευτέρας συνεδρίας**, σημαντική από κάθε άποψη ήταν η παρουσίαση του κ. Κώστα Παπακωνσταντίνου, Διευθύνοντα Σύμβουλο της Kavala Oil, ο οποίος αναφέρθηκε στις δραστηριότητες της Kavala Oil, σε

ποσοτική ανάλυση του κοιτάσματος του Πρίνου και των γύρω περιοχών, καθώς και τις δυνατότητες περαιτέρω αξιοποίησής τους. Αναφέρθηκαν στοιχεία τόσο για τα ήδη εκμεταλλεζόμενα κοιτάσματα υδρογονανθράκων στην περιοχή του Πρίνου και τη συμβολή τους στην ενεργειακή ασφάλεια της χώρας μας, όσο και πιθανές περιοχές μελλοντικής επεκτάσεως της ελληνικής παραγωγής πετρελαίου και φυσικού αερίου. Ιδιαίτερη μνεία έγινε στην άψογη λειτουργία των εγκαταστάσεων άντλησης του πετρελαίου και φυσικού αερίου του Πρίνου τα τελευταία 35 χρόνια, χρονικό διάστημα κατά το οποίο δεν έχει συμβεί ούτε ένα σοβαρό ατύχημα από τη διαρροή πετρελαίου ή φυσικού αερίου.

Η **δεύτερη συνεδρία** ολοκληρώθηκε με μια εκτεταμένη και πολύ ενδιαφέρουσα ανάλυση του Αναπληρωτή Καθηγητή Τμήματος Γεωλογίας και Γεωθερμίας του Πανεπιστημίου Αθηνών Κωνσταντίνου Παπαβασιλείου, σχετικά με τα υπάρχοντα αποθέματα και τις προοπτικές αξιοποίησης διάφορων μορφών ορυκτών καυσίμων και ουρανίου, που βρίσκονται στο υπέδαφος της περιοχής της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Αναφέρθηκαν στατιστικά στοιχεία και γεωγραφικές αναφορές τόσο στα γνωστά όσο και λιγότερα γνωστά βεβαιωμένα και πιθανά κοιτάσματα πετρελαίου, φυσικού αερίου, λιγνίτη και τύρφης, καθώς και γεωθερμικών πεδίων και ραδιενεργών μεταλλευμάτων, που βρίσκονται στην εν λόγω περιοχή. Συμπερασματικά, η ευρύτερη περιφέρεια της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης συγκεντρώνει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για μελλοντική αξιοποίηση των ορυκτών ενεργειακών της πόρων, ιδιαίτερα δε των εκτενών λιγνιτικών κοιτασμάτων λιγνίτη και τύρφης στην περιοχή Δράμας-Φιλίππων.

Κατά τη διάρκεια της **τρίτης συνεδρίας**, η οποία είχε ως τίτλο τα θέματα που άπτονται στο «*Φυσικό Αέριο και τον Ηλεκτρισμό*», σημαντική υπήρξε η εισήγηση του κ. Σπύρου Παλαιογιάννη, Χημικού, MBA, Αντιπροέδρου του IENE και Στελέχους της ΔΕΠΑ, ο οποίος μίλησε για τον ρόλο του φυσικού αερίου στην οικονομική ανάπτυξη τόσο της ΕΕ όσο και της Ελλάδας. Ως βασικό υποκατάστατο του πετρελαίου στη βιομηχανική και οικιακή του χρήση, το φυσικό αέριο προσφέρει μεγαλύτερη ενεργειακή ασφάλεια και είναι πιο φιλικό προς το περιβάλλον από τα γνωστά συμβατικά ορυκτά καύσιμα. Η Ελλάδα είναι πλήρως ενταγμένη πια στην «οικογένεια» των κρατών- μελών της ΕΕ που χρησιμοποιούν το φυσικό αέριο και φιλοδοξεί μάλιστα να διαδραματίσει αναβαθμισμένο ενεργειακό ρόλο στο προσεχές μέλλον, ως ένα κράτος μέσω του εδάφους του οποίου θα διαμετακομίζεται φυσικό αέριο προς την δυτικοευρωπαϊκή αγορά, ανεξάρτητα της υπάρξεως ορισμένων γεωπολιτικών και θεσμικών παραγόντων που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά τη μελλοντική ζήτησή του. Η επίτευξη του εν λόγω στόχου απαιτεί

συνδυασμένη προσπάθεια τόσο από την πλευρά της ελληνικής πολιτείας όσο και από την πλευρά του επιχειρηματικού κόσμου της χώρας.

Ακολούθησε μια πολύ ενδιαφέρουσα τοποθέτηση της κας Σοφίας Πολιτοπούλου, Τομεάρχη της Διεύθυνσης Στρατηγικής & Προγραμματισμού της ΔΕΗ Α.Ε., η οποία αναφέρθηκε στη συμβολή του φυσικού αερίου στο ενεργειακό ισοζύγιο της ΔΕΗ. Η παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας με φυσικό αέριο ξεκίνησε στην Ελλάδα από το 1997 και έκτοτε επεκτάθηκε περίπου σε 16% της εγχώριας παραγωγής ηλεκτρισμού, μειώνοντας τις τιμές ατμοσφαιρικής ρύπανσης και αυξάνοντας τον βαθμό απόδοσης των μονάδων παραγωγής. Η ΔΕΗ είναι ο μεγαλύτερος αγοραστής του φυσικού αερίου στη χώρα και αποσκοπεί στην περαιτέρω ανάπτυξη μονάδων φυσικού αερίου.

Η **τρίτη συνεδρία** ολοκληρώθηκε με μια ενδελεχή ανάλυση της κας Χρυσούλας Τρίγκας- Δρουβαλάκη, Χημικού Μηχανικού, Μέλους ΔΣ του ΙΕΝΕ και Σύμβουλο Εμπορίας Φυσικού Αερίου της ΕΠΑ Αττικής, η οποία αναφέρθηκε στις δυνατότητες και οφέλη της ανάπτυξης της διανομής του φυσικού αερίου στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη. Παρατηρήθηκε ότι ύστερα από 10 χρόνια διείσδυσης του φυσικού αερίου στην Ελληνική αγορά αναπτύχθηκε η αναγκαία δυναμική που μπορεί να επιτρέψει υψηλότερους ρυθμούς αξιοποίησης του φυσικού αερίου στην επόμενη δεκαετία. Τόσο το αναγκαίο εγχώριο και το ευρωπαϊκό θεσμικό και ρυθμιστικό πλαίσιο για την προμήθεια και χρήση του φυσικού αερίου στις επιχειρήσεις και στα νοικοκυριά, όσο και η διεθνή και ελληνική περιβαλλοντική πολιτική ενισχύουν την τάση για την ανάπτυξη της αγοράς φυσικού αερίου στη χώρα μας.

Η **τέταρτη συνεδρία** με τίτλο «*Διεθνείς Ενεργειακές Διασυνδέσεις*» ξεκίνησε με τη σημαντική εισήγηση του κ. Ηλία Π. Καρυδογιάννη, Μέλους ΔΣ του ΙΕΝΕ και Αντιπρόεδρο και Διευθύνοντος Συμβούλου της EGL Hellas A.E., ο οποίος προχώρησε σε μια πολύ ενδιαφέρουσα ανάλυση και περιγραφή του υπό σχεδίαση ανεξάρτητου αγωγού αερίου Trans Adriatic Pipeline (TAP) και της πιθανής συμβολής του στην περιφερειακή ανάπτυξη τόσο της Ελλάδας όσο και της Νοτιοανατολικής Ευρώπης γενικότερα. Μετά από την ενδελεχή αναφορά στα τεχνικά χαρακτηριστικά, την οικονομική βιωσιμότητα και τα πολλαπλά οφέλη που θα προκύψουν από την κατασκευή του αγωγού TAP για την Νοτιοανατολική Ευρώπη, ο κ. Καρυδογιάννης μίλησε και για τη γενικότερη στρατηγική της EGL στον τομέα του φυσικού αερίου.

Ακολούθησε μια άκρως ενδιαφέρουσα εισήγηση του κ. Θεόδωρου Τσακίρη, Επιστημονικού Συνεργάτη του Ελληνικού Κέντρου Ευρωπαϊκών Μελετών του Υπουργείου Εξωτερικών, σχετικά με τις γεωστρατηγικές επιπτώσεις της κατασκευής του αγωγού Μπουργκάς- Αλεξανδρούπολη για την Ελλάδα.

Ύστερα από μια σύντομη ιστορική αναδρομή και εκτενή ανάλυση των οικονομικών και πολιτικών- γεωπολιτικών παραγόντων που μεσολάβησαν στη πολύχρονη καθυστέρηση της ενάρξεως κατασκευής του αγωγού, ο κ. Τσακίρης αναφέρθηκε στα εμφανή οικονομικά οφέλη τόσο της Ελλάδας γενικότερα όσο και της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας της Αλεξανδρούπολης ειδικότερα από την προοπτική υλοποίησης του έργου. Σημαντικότερα δε πλεονεκτήματα αποκτά η χώρα μας στη σφαίρα της γεωστρατηγικής, αναβαθμίζοντας τόσο την ίδια τη διεθνή της θέση όσο και την ασφάλεια ενεργειακών προμηθειών της. Επισημάνθηκαν, ωστόσο, και οι πιθανοί κίνδυνοι δολιοφθοράς κατά το μήκος του αγωγού τόσο εκ μέρους των «αντίπαλων» κρατικών συμφερόντων όσο και των διεθνών δικτύων τρομοκρατών, καθώς και η συνεπαγόμενη ανάγκη δημιουργίας ειδικού σώματος ταχείας αντίδρασης- προστασίας του έργου και άλλων παρεμφερών ενεργειακών υποδομών.

Η **τέταρτη συνεδρία** ολοκληρώθηκε με την ομιλία του Καθηγητή Τομέα Υδραυλικής της Πολυτεχνικής Σχολής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης Νικόλαου Κωτσοβίνου, ο οποίος παρουσίασε τα αποτελέσματα των αριθμητικών προσομοιώσεων που έγιναν στο εργαστήριο του Πανεπιστημίου σχετικά με τα πιθανά αποτελέσματα ενός ατυχήματος πετρελαιοφόρων πλοίων στα Δαρδανέλια. Κατά τη διάρκεια της εισήγησής του, ο καθηγητής ανέφερε ότι λόγω της τεράστιας επιφανειακής εκροής των Δαρδανελίων προς το Αιγαίο και της δύναμης περιστροφής της γης, τα πετρέλαια από ένα πιθανό ατύχημα στα Δαρδανέλια θα μεταφερθούν κατά το μεγαλύτερο τους μέρος προς τα παράλια της Θράκης. Δεδομένης δε της υπερσυγκέντρωσης των πετρελαιοφόρων στα Στενά, η κατασκευή του αγωγού Μπουργκάς- Αλεξανδρούπολη, στο βαθμό που θα μειώσει τον αριθμό των πετρελαιοφόρων που θα διέρχονται από αυτά, θα δράσει ευνοϊκά στη μείωση του κινδύνου εμφάνισης σημαντικών ατυχημάτων στην περιοχή.

Η τελευταία, **πέμπτη** κατά σειρά συνεδρία, με θέμα «*Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας*», άνοιξε με την ομιλία του κ. Ιωάννη Χατζηβασιλειάδη, Μηχανολόγου- Ηλεκτρολόγου και Προέδρου της Επιτροπής Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) του IENE, ο οποίος αναφέρθηκε στους εθνικούς στόχους της Ελλάδας στον πεδίο των ΑΠΕ. Ενώ όπως φάνηκε ξεκάθαρα από την εισήγηση του κ. Χατζηβασιλειάδη, οι απαιτήσεις σχετικά με τη διείσδυση των ΑΠΕ στο ενεργειακό ισοζύγιο τόσο σε Ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο είναι φιλόδοξοι για το 2010 και ιδιαίτερα για το 2020, ο ρυθμός των εφαρμογών στη χώρα παραμένει χαμηλός με περιορισμένο κοινωνικό όφελος κυρίως λόγω έλλειψης οράματος και εθνικής στρατηγικής στην αξιοποίηση των ΑΠΕ. Παράλληλα, όμως, η γεωγραφία της Ελλάδας αποτελεί μια μοναδική πρόκληση για την αξιοποίηση του σημαντικού δυναμικού της σε ΑΠΕ με μεγιστοποίηση του κοινωνικού οφέλους.

Στη συνέχεια, ο κ. Εμμανουήλ Καστανάκης, Πρόεδρος της Ένωσης Βιομηχάνων Ηλιακής Ενέργειας (ΕΒΗΕ), παρουσίασε μια πολύ ενδιαφέρουσα εισήγηση με θέμα «Ηλιακά Θερμικά Συστήματα», τα οφέλη τους για την οικονομία και τα νοικοκυριά, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη διείσδυσή τους στην Ευρώπη και διεθνώς. Επίσης ο κ. Καστανάκης προέβη σε σημαντικές προτάσεις σχετικά με τη νομική κατοχύρωση της χρήσης της ηλιακής ενέργειας κατά την κατασκευή νέων κτηρίων και τη δημιουργία φορολογικών κινήτρων για την ενίσχυση της εισαγωγής των Ηλιακών Θερμικών Συστημάτων στην ελληνική αγορά.

Η **πέμπτη συνεδρία** συνεχίστηκε με την ομιλία του κ. Πλάτωνα Μπαλτά, Φυσικού, Ηλεκτρολόγου-Μηχανικού και Γενικό Διευθυντή της ΕΥΔΙΓΗ ΕΠΕ, σχετικά με τις δυνατότητες εφαρμογών φωτοβολταϊκών συστημάτων στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη. Ύστερα από μια ενδελεχή ανάλυση της σημερινής κατάστασης όσον αφορά στη χρήση των φωτοβολταϊκών συστημάτων στην Ελλάδα, ο κ. Μπαλτάς αναφέρθηκε στην πρόσφατη νομοθετική ρύθμιση στον τομέα των φωτοβολταϊκών και τη σύγκριση που επικρατεί στον επενδυτικό κοινό σχετικά με τον επενδυτικό κίνδυνο και εκτιμώμενο χρόνο απόσβεσης της αρχικής επένδυσης, καθώς και στα πολλά προβλήματα που θα αντιμετωπίσουν οι επενδυτές στην πορεία υλοποίησης των έργων.

Αν και για λόγους οικονομίας χρόνου δεν κατέστη δυνατή μια πλήρης παρουσίαση του «Σχεδίου Δράσης για την Βιομάζα και τα Βιοκαύσιμα στην Ελλάδα» που ετοίμασε το μέλος του ΔΣ του ΙΕΝΕ και Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Συνομοσπονδίας Παραγωγών ΑΠΕ (ΕΡΕΦ) Δρ. Νίκος Βασιλάκος, εν τούτοις έγινε μια σύντομη αναφορά στην μελέτη και ιδιαίτερα στις βασικές Στρατηγικές Κατευθύνσεις Προώθησης της Ενεργειακής Γεωργίας στην Ελλάδα. Στο πλαίσιο αυτό τονίστηκε το σημαντικό γεωργικό δυναμικό της ευρύτερης περιοχής της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης που μπορεί να αξιοποιηθεί για την ανάπτυξη ενεργειακών καλλιεργειών.

Τέλος, η **πέμπτη συνεδρία** ολοκληρώθηκε με την τοποθέτηση του Καθηγητή Τμήματος Γεωλογίας του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Μιχάλη Φοτίκα, σχετικά με τις γεωθερμικές δυνατότητες της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Κατά τη διάρκεια της εισήγησης αναδείχθηκαν σημαντικές γεωργικές, εμπορικές και οικιακές δυνατότητες εφαρμογών που παρουσιάζει η περιοχή, οι οποίες στο μεγαλύτερο μέρος τους μένουν ανεκμετάλλευτες.

III. Συμπεράσματα

Ακολουθούν τα κυριότερα συμπεράσματα του Συνεδρίου:

- Ένα από τα βασικά συμπεράσματα ήτο ότι δεν υφίσταται ένας ολοκληρωμένος οικονομικοπολιτικός περιφερειακός σχεδιασμός για την ανάπτυξη των τοπικών ενεργειακών πηγών της ευρύτερης περιοχής της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, όπως ασφαλώς δεν υφίσταται και για άλλες περιοχές της χώρας. Βεβαίως, έχει δρομολογηθεί η κατασκευή του πετρελαιοαγωγού Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη και ολοκληρώνεται σύντομα η δημιουργία διασύνδεσης φυσικού αερίου μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, όμως όλες οι άλλες μορφές ενέργειας, οι οποίες είναι δυνατόν να αξιοποιηθούν στην περιοχή, παραμένουν σε αδράνεια. Από την άλλη, όμως, παρά την επικείμενη έλευση του φυσικού αερίου με τη διασύνδεση Ελλάδας- Τουρκίας, δεν έχει ακόμα δημιουργηθεί η υποδομή για την τοπική βιομηχανική και οικιακή αξιοποίησή του στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, πέρα από τη ΔΕΗ, ενώ παραμένει άγνωστο το χρονοδιάγραμμα για τη δημιουργία τοπικής ΕΠΑ.
- Δεύτερο βασικό συμπέρασμα ήτο ότι δεν υπάρχει μια καθαρά διατυπωμένη και ολοκληρωμένη ενεργειακή στρατηγική για την ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης. Κατά τη διάρκεια του Συνεδρίου αναφέρθηκαν πάμπολλα παραδείγματα έλλειψης ενεργειακής στρατηγικής, ίσως με χαρακτηριστικότερο την καθυστέρηση στην αξιοποίηση του εκτενέστατου λιγνιτικού πεδίου της Δράμας και του σημαντικού πεδίου τύρφης των Φιλιππων, όπως τόνισε στην παρουσίασή του ο κ. Κωνσταντίνος Παπαβασιλείου. Επίσης, η ομιλία του καθηγ. Μιχάλη Φυτίκα έδειξε το μέγεθος του ανεκμετάλλετου γεωθερμικού πλούτου της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και τόνισε την ανάγκη της άμεσης αξιοποίησής του. Έτσι, μια ακόμα παραδοχή του Συνεδρίου θα μπορούσε να είναι η πεποίθηση ότι η περιοχή της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης προσφέρεται για την εφαρμογή διαφορετικών ενεργειακών λύσεων για τους διαφορετικούς τύπους πρωτογενών ενεργειακών πηγών. Λόγω της εξέχουσας γεωγραφικής θέσης της ευρύτερης περιοχής και της ιδιαίτερης μορφολογίας μπορεί να συνδυαστεί άνετα η χρήση, σε μεγάλη κλίμακα, συμβατικών αλλά και νέων, κυρίως ανανεώσιμων, πηγών ενέργειας. Έτσι το φυσικό αέριο και το πετρέλαιο που θα προέρχεται από τον αγωγό Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη μπορεί να συνυπάρξει με την ηλιακή και την γεωθερμική ενέργεια, ενώ η ανάπτυξη της αιολικής ενέργειας

γνωρίζει ήδη τις πρώτες της εφαρμογές, με τα εκτεταμένα αιολικά πάρκα στον Κέχρο, ενδυναμώνοντας περαιτέρω την ενεργειακή υποδομή και ενεργειακή ασφάλεια της περιοχής.

- Σύμφωνα, με τις εκτιμήσεις που διατυπώθηκαν στο Συνέδριο, στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη μπορεί να εφαρμοστεί ένα βέλτιστο ενεργειακό μείγμα (energy mix) το οποίο μπορεί να συμβάλλει σε μια πραγματικά βιώσιμη ανάπτυξη. Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητο όπως διατυπωθεί με σαφήνεια μια ξεχωριστή ενεργειακή στρατηγική στα πλαίσια ενός μακροχρόνιου ενεργειακού σχεδιασμού για την περιοχή λαμβάνοντας υπόψη και τις διασυνδέσεις των ηλεκτρικών δικτύων με τις γειτονικές χώρες. Προς αυτή την κατεύθυνση το IENE δεσμεύεται όπως διατυπώσει μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα συγκεκριμένες προτάσεις.
- Μια γενικότερη διαπίστωση του συνεδρίου ήτο ότι παραμένει ανεκμετάλλευτο το μεγαλύτερο μέρος του εξαιρετικά πλούσιου ενεργειακού δυναμικού της ευρύτερης περιοχής της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Το δυναμικό αυτό αποτελείται τόσο από κλασικές μορφές ενέργειας (δηλ. στερεά καύσιμα, υδρογονάνθρακες) όσο και από ΑΠΕ.
- Μια άλλη εξ' ίσου σημαντική διαπίστωση είναι ότι δεν έχουν εκπονηθεί μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων και περιβαλλοντικής προστασίας για αρκετά για τα περισσότερα υπό συζήτηση και σχεδιασμό μεγάλα ενεργειακά έργα. Το θέμα αυτό είναι αντιμετώπισιμο αρκεί να υπάρξει έγκαιρη η συμμετοχή των τοπικών παραγόντων και αναθέσεις μελετών σε εγνωσμένης επιστημονικής εμπειρίας οργανισμούς και μελετητικές εταιρείες.

Παρατηρήσει επί των Συμπερασμάτων

Αναφορικά με την αξιοποίηση των υδρογονανθράκων όπως προκύπτει ξεκάθαρα από την παρουσίαση της κας Τερέζας Φωκιανού είναι ότι στην χώρα μας προέκυψε σταδιακό πάγωμα όλων των ερευνών για την ανακάλυψη άλλων, πλην του Πρίνου, κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου στο ελληνικό υπέδαφος, αρχής γινομένης από την μετοχοποίηση της ΕΛΠΕ (όπως μετονομάστηκε η ΔΕΠ- ΕΚΥ μετά την απορρόφησή της από τη ΔΕΠ), το 1998. Η ουσιαστική κατάργηση του δημοσίου φορέα δημιούργησε ένα θεσμικό κενό, με αποτέλεσμα την πλήρη αδρανοποίηση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου (Ν2289/95) και στόχων του. Τέλος, το 2001 σταμάτησε κάθε ερευνητική δραστηριότητα, με την αποχώρηση των επενδυτών, που είχαν λάβει μέρος

στον Α΄ Γύρο Παραχωρήσεων στην Δυτική Ελλάδα. Ωστόσο, όπως φάνηκε από τις εισηγήσεις τόσο του κ. Κώστα Παπακωνσταντίνου όσο και του κ. Κωνσταντίνου Παπαβασιλείου, οι πιθανότητες ύπαρξης εκτενών αποθεμάτων ορυκτής ενέργειας στην Ελλάδα είναι αυξημένες, ενώ η ανακάλυψη και η στη συνέχεια εκμετάλλευσή τους θα μπορούσαν να αυξήσουν σημαντικά την ενεργειακή ασφάλεια της χώρας μας και να αποφέρουν πολλαπλά οικονομικά οφέλη. Επιπλέον, λόγω της γεωστρατηγικής θέσης της περιοχής της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, η εξασφάλιση μιας όσο το δυνατό μεγαλύτερης ενεργειακής αυτονομίας εξυπηρετεί ταυτόχρονα ύψιστους στόχους εθνικής ασφάλειας. Η αξιοποίηση της ενεργειακής βάσης της περιοχής είναι συμβατή, λοιπόν, με την επιδίωξη επίτευξης των εθνικών συμφερόντων της Ελλάδας.

Στο σημείο αυτό αναδεικνύεται για μια ακόμη φορά η αναγκαιότητα άμεσης υλοποίησης της προτάσεως του ΙΕΝΕ για τη δημιουργία ενός δημόσιου φορέα, ο οποίος να είναι επιφορτισμένος με τον συντονισμό και την επίβλεψη συστηματικής έρευνας υδρογονανθράκων στην Ελλάδα. Δεδομένου δε των νομικών και θεσμικών δυσχερειών δημιουργίας ενός τέτοιου φορέα στη χώρα μας, σύμφωνα και με τη ισχύουσα νομοθεσία, ως η πιο ενδεδειγμένη λύση προκρίνεται η δημιουργία ενός ανεξάρτητου φορέα με τη μορφή Α.Ε., με μοναδικό μέτοχο το Ελληνικό Δημόσιο και υπό την εποπτεία του Υπουργείου Ανάπτυξης (Βλ. πρόταση ΙΕΝΕ για την *Αναδιοργάνωση του Τομέα Έρευνας & Ανάπτυξης Υδρογονανθράκων στην Ελλάδα*, Έκθεση Νο. 004/06, Δεκέμβριος 2006).

Τέλος, κατά τη διάρκεια του Συνεδρίου εκφράστηκαν αρκετές ανησυχίες και προβληματισμοί σχετικά με την περιβαλλοντική προστασία της ευρύτερης περιοχής από τις εργασίες κατασκευής και από την μελλοντική λειτουργία του αγωγού Μπουργκάς- Αλεξανδρούπολη (ιδιαίτερα λόγω των συχνών φορτώσεων σε μεγάλα ποντοπόρα πλοία), και δευτερευόντως λόγω της Ελληνο-Τουρκικής διασύνδεσης φυσικού αερίου. Αρκετοί αναφέρθηκαν στην έλλειψη πληροφόρησης της τοπικής κοινωνίας για τα σχετικά περιβαλλοντικά θέματα και επεσήμαναν ότι μέχρι στιγμής δεν έχει ανακοινωθεί κάποια μελέτη για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των εν λόγω έργων. Έτσι, η κατάσταση γύρω από την προστασία του περιβάλλοντος και της χλωρίδας και πανίδας της περιοχής προκαλεί έντονη ανησυχία τόσο των τοπικών φορέων όσο και του πληθυσμού της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Από την πλευρά του το ΙΕΝΕ θα ερευνήσει τις δυνατότητες διοργάνωσης, σε σύντομο χρονικό διάστημα, μιας ημερίδας με θέμα «*Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις της Κατασκευής και Λειτουργίας του Αγωγού Μπουργκάς- Αλεξανδρούπολη*», με τη συμμετοχή του Δήμου της Αλεξανδρούπολης και των φορέων υλοποίησης της κατασκευής του αγωγού. Επίσης, η συμμετοχή της ΔΕΗ με τον σταθμό Φυσικού Αερίου Κομοτηνής θεωρείται σημαντική, λόγω της σοβαρής πείρας που διαθέτει σε θέματα περιβαλλοντικής προστασίας ενεργειακών έργων.

Το Συνέδριο αυτό ήταν η πρώτη μεγάλη εκδήλωση που οργάνωσε το ΙΕΝΕ στην Αλεξανδρούπολη και το οποίο βασίστηκε σε μια συνολική θεώρηση του ενεργειακού τομέα με ειδική αναφορά σε θέματα περιβαλλοντικής προστασίας και βιώσιμης ανάπτυξης. Το Συνέδριο συγκέντρωσε το ενδιαφέρον όλων των τοπικών παραγόντων και προβλήθηκε εκτενώς από τον τοπικό Τύπο, το ραδιόφωνο και την τηλεόραση.

Σημείωση. Μερικές από τις κυριότερες παρουσιάσεις του Συνεδρίου έχουν ήδη αναρτηθεί στο web-site του ΙΕΝΕ (www.iene.gr) ενώ τα πρακτικά του Συνεδρίου θα κυκλοφορήσουν σε μορφή CD ROM μέχρι τα τέλη Ιουλίου 2007.